

Fotografias: Günter Laznia / archiv: iGuzzini

LA VISIUN DAVENTA REALITAD

La citad d'energia Igis è l'emprima vischnanca svizra che ha modernisà l'entira illuminaziun da las vias publicas cun LED.

Tut cumenza cun ina finamira: la suprastanza communal vul reducir il consum d'electricitad dal maun public per 10% fin l'onn 2012. Il pli grond potenzial da spargn vesa ella en l'illuminaziun da las vias publicas che consista per passa 90% da lampas a vapor d'argient viv. In tal sistem d'illuminaziun consume-scha var 350'000 uras da kilowatt. Quai correspunda ad in terz dal basegn d'electricitad public. L'atun 2009 decida la suprastanza communal da modernisar pass per pass l'entira illuminaziun da las vias publicas cun glischs LED fitg effizientas. LED è l'abbreviazion da «Licht emittierende Dioden». I sa tracta d'ina tecnologia che vegn a revoluziunar l'illuminaziun artificizala en tut ils secturs da la vita.

MINTGIN PROFITESCHA

La citad d'energia Igis surpiglia ina rolla da pioniera. Suenter ina procedura da publicaziun successiva ed exemplarica survegn iGuzzini illuminazione Svizra SA l'incumbensa. Il december 2010 approvescha la radunanza communal il credit d'investiziun da CHF 620'000. Las abitantas ed ils abitants dattan uschia il culp da partenza per realisar in project ch'è fin oz unic en Svizra: pass per pass monteschan ils specialists dal provedider d'electricitad regional rhienergie l'onn suenter las glischs LED dad iGuzzini – experts d'illuminaziun independents als accumpognan. Ils 28 da november 2011 èsi uschè lunsch: la davosa da las tut en tut 680 glischs LED vegn montada. La finamira è cuntanschida. La visiun è daventada realitad. E mintgin po profitar: ils custs d'electricitad e da mantegniment sa sbassan marcantamain, la qualitat da l'illuminaziun è cleramain megla e la polluziun luminusa vegn reducida considerablamain.

Andreas Thöny
commember da la
suprastanza communal,
ressort Citad d'energia

DUS TERMS IMPURTANTS

« Landquart, uschia sa numna nossa vischnanca en la Val dal Rain Grischuna suenter la fusiun dad Igis, Landquart e Mastrils. Ella è cun 8500 abitants il center regional da lavur e consum. Quest term politic impurtant va a pèr cun in impurtant term tecnologic: la vischnanca da Landquart – premiada cun il label «Citad d'energia» – daventa la pioniera da l'illuminaziun publica. Nus dastgain esser loschs da quai. Sco emprima «vischnanca Full-LED» da la Svizra vulain nus animar autras vischnancas da suandar noss exempel. La realisaziun da quest project da pionier ha numnadamain vali la paina. Gronda impressiun m'ha fatg la collavuraziun fitg constructiva ed efficazia da tut las personas ed interpresas participadas. Ed era la populaziun merita laud: cun approvar il credit d'investiziun, in import considerabel, ha ella pir pussibilità quest success. »

Fotografias: iGuzzini

Ad Igis vegnan las vias publicas illuminadas cun quests dus tips da glischs dad iGuzzini: Archilede e Cut-Off Delphi (a dretga). Tut las glischs èn vegnidas equipadas cun diodas alvas. Ellas disponan tut tenor las pre-tensiuns situativas da 39, 59, 81 u 84 LED (43 fin 101 watts). La glisch Cut-Off Delphi è vegnida equipada exclusivamain cun 39 LED (43 watts).

12 GIADAS DAPLI GLISCH

La midada sin LED mussa resultats impressiunants. Leo Vetsch, che ha accompagnà il project en dumondas da la tecnica d'illuminaziun, manegia: «Ins ha mesirà trais differents puncts d'in candelaber da 9 meters a la Via da la Scola. Il resultat: l'illuminaziun LED n'accumplescha betg mo la norma vertenta per vias principalas, mabain sclerescha 12 giadas pli fitg che avant – e dovra per questa prestaziun 40% damain electricidad.»

Fotografia: Günter Laznia / archiv: iGuzzini

IL PROJECT LED EN CIFRAS

- Var **680 glischs èn vegnidas** modernisadas cun LED en il decurs da nov mais.
- Ils custs totals èn cun CHF 620'000 per **25–30 pertschient pli auts** cumpareglia cun in'illuminaziun nova tradiziunala.
- Il consum d'electricidad per illuminar las vias sa sbassa per var **200'000 kWh u 60 pertschient** ad onn.
- Ils custs d'electricidad e da mantegniment sa reduce-schan per **bunamain CHF 80'000 ad onn**.
- Grazia als respargns vegnan ils custs d'investiziun totals **amortisads en maximalmain 8 onns**.
- Il consum d'electricidad total dal maun public **sa sbassa per 20 pertschient**. La finamira da la suprastanza communal vegn pia surpassada per bler.

IN'OVRA COMMUNABLA

Al success dal project LED han contribuì las suandantas persunas, instanzas ed interpresas:

- Las **abitantas** ed ils **abitants** cun lur decisiun bain-vulenta en favur da l'investiziun.
- La **suprastanza communal** e **l'administraziun** cun il svilup e la realisaziun dal project.
- **iGuzzini** sco producenta e furnitura da las glischs LED.
- La **rhienergie** sco partenaria cumpetenta per la montascha ed il mantegniment.
- **René Wildhaber** cun ses accompagnament tecnic-professionnal da l'installaziun.
- **Leo Vetsch** cun ses sustegn en dumondas da la tecnica d'illuminaziun.

iGuzzini

«Nus avain cuntanschi u schizunt surpassà tut nossas finamiras», di Walter Kreienbühl, responsabel per il project da vart dad iGuzzini SA. Malgrà che l'illuminaziun correspundia uss a la norma, saja il consum d'electricidad sa sbassà marcantamain. En pli saja l'illuminaziun pli regulara. L'auta qualitat da la glisch rinforzia betg il davos er il sentiment da segirezza da tut ils utilisaders da las vias.

rhienergie

La modernisaziun totala da l'illuminaziun da las vias publicas dad Igis-Landquart sco la terz gronda vischnanca dal Grischun è stada ina sfida speziala per Andi Schneller, il manader da project da la rhienergie AG: «D'ina vart avain nus gi a disposiziun mo nov mais per il project e da l'autra vart èsi stà indispensabel da planisar las lavurs a moda minuziusa per evitar incaps durant la realisaziun.»

René Wildhaber
accompagnader tecnic-professionnal da l'installaziun

IN'ILLUMINAZIUN FITG EMPERNAIVLA

« Las vias che vegnan illuminadas cun las glischs modernisadas èn per bler pli cleras. L'illuminaziun è surtut pli regulara. Spezialmain sin tschancuns, per lung ils quals la distanza tranter las glischs correspundia a las normas actualas, è l'illuminaziun fitg empernaivla. »